



Mevrouw Faber (staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) en mevrouw De Vries (staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat)

© M. Sablerolle – Gouda

prijsbeheersingssysteem, het volgende. Eenieder die tegelijkertijd vraagt om een evenwichtig prijsbeheersingssysteem en om het aantrekkelijk maken of houden van het verpachten van grond, wil ik vragen om goed te kijken naar de manier waarop beide zaken samenhangen. Als een prijsbeheersingssysteem leidt tot een neerwaartse druk op de pacht prijs en dus tot een opwaartse pachtdruk, dan wordt het verpachten van grond minder aantrekkelijk. Laat ik het bij deze constatering houden.

Mevrouw **Schreijer-Pierik** (CDA): Voorzitter. Staatssecretaris Bos heeft in een reactie gezegd dat onder anderen ex-collega Reitsma hiermee in het verleden volledig instemde. Ik zei hem dat hij juist op dit punt zeer kritisch is geweest. Laat de staatssecretaris de teksten maar eens goed nalezen.

Staatssecretaris **Bos**: Ik wil niet de Yab-Yumgrappen herhalen die hier in het verleden wel eens zijn gemaakt, maar als je eenmaal vóór iets hebt gestemd, dan ben je er echt helemaal vóór en ga je niet een jaar later doen alsof je het er eigenlijk niet mee eens was.

Mevrouw **Schreijer-Pierik** (CDA): Er is toen heel nadrukkelijk gezegd dat dit soort problemen zouden

ontstaan. Toentertijd heeft Jacob Reitsma duidelijk tegen u gezegd dat hij dacht dat dit via andere wegen zou kunnen worden geregeld.

Staatssecretaris **Bos**: Vervolgens heeft hij, net als u, bij vol bewustzijn voor de wet gestemd.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Ik kan mij dit allemaal ook herinneren. Wij hebben de automatische piloot toen toch niet op oneindig gezet? Intussen is er het een en ander gebeurd met de grondprijzen en dat is een van de achterliggende redenen voor het indienen van deze motie.

Staatssecretaris **Bos**: Vorig jaar hebben wij met elkaar besproken dat de 4%-norm in box 3 in goede en slechte tijden zal worden gehanteerd. Dat betekent dat je niet van die norm moet afwijken als de grondprijsontwikkeling een jaar na de besluitvorming een bepaalde richting inslaat. Ik doe dat zeker niet, omdat ik veronderstel dat u niet bereid bent om met mij een andere richting in te slaan als de grondprijzen op een gegeven moment weer de andere richting op gaat. Om dat soort fluctuaties te vermijden en iedereen die zich op deze markt begeeft, zekerheid te verschaffen, hebben wij gezegd dat het verstandig is om voor grond en andere vermogensvormen zekerheid te bieden voor de lange

termijn. Mensen hebben het recht om zekerheid te hebben over de fiscale consequenties op de lange termijn. Ik meen dat aan dat argument sinds vorig jaar ten principale niets is veranderd.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Aan het einde van de vergadering zullen wij over de ingediende moties stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 20 december over het **Schelde-estuarium**.

□

De heer **Van der Steenhoven** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter. De Europese Commissie heeft Nederland in gebreke gesteld ten aanzien van de natuurcompensatie voor de huidige verdieping van de Westerschelde. Die procedure loopt, maar op hetzelfde moment is er ook een brede discussie gaande over de vraag hoe het verder moet met de Westerschelde. Ik denk dan aan natuurbeheer, visserij en een eventuele volgende verdieping. Mijn fractie vindt dat deze discussie niet kan worden gevoerd en afgerond, voordat er duidelijkheid is over de afloop van de ingebrekestelling door de Commissie. Dat is de reden dat wij samen met de fracties van de PvdA en D66 een motie hebben voorbereid. Ik zal deze motie niet indienen, maar iemand anders.

De **voorzitter**: Het wordt nog spannend vanmiddag!

□

De heer **Bolhuis** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Het algemeen overleg over de natuurcompensatie voor de verdieping van de Westerschelde heeft positieve resultaten opgeleverd. De staatssecretaris heeft namelijk duidelijk uitgesproken dat er 15 mln extra beschikbaar wordt gesteld voor het natuurcompensatieprogramma, mits de projecten realiseerbaar zijn. Mijn fractie is de staatssecretaris daar dankbaar voor.

Een tweede vraag die vanmorgen aan de orde is geweest, is wat de

Bolhuis

relatie is tussen die natuurcompensatie en het kabinetsvoornemen voor de toekomst van het Schelde-estuarium. Mijn fractie is de mening toegedaan dat het natuurcompensatieprogramma voor de verdieping uit 1998 en 1999 moet zijn afgerond en geëvalueerd, voordat wordt overgegaan tot de besluitvorming over verdere projecten in het Schelde-estuarium. Ik heb dat in een motie vastgelegd.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat bij verdere studies met betrekking tot de toekomst van het Schelde-estuarium de gevolgen voor de natuur van de in 1998/1999 doorgevoerde verdieping duidelijk moeten zijn;

constaterende dat het in 1998 overeengekomen natuurcompensatieprogramma nog in de aanvang van uitvoering verkeert en naar de mening van Kamer en kabinet versterking behoeft;

voorts overwegende dat pas na het gereedkomen van het programma van projecten die dienen ter compensatie van de natuurschade die door de doorgevoerde verdieping is geleden, gemonitord kan worden wat de effecten zijn;

overwegende dat de regering door de Europese Commissie met betrekking tot het natuurcompensatieprogramma in gebreke is gesteld;

verzoekt de regering, vóór verdere besluitvorming over het Schelde-estuarium aan de orde is helderheid te verschaffen over de Europeesrechtelijke aspecten van ingrepen, alsmede de gevolgen voor de natuur van de vorige verdieping en het doorgevoerde compensatieprogramma,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Bolhuis, Augusteijn-Esser en Van der Steenhoven. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 13 (26980).

De heer **Buijs** (CDA): Ik ben van mening dat wij een goed algemeen overleg hebben gevoerd met de bewindsvrouwen. In het dictum van de motie komt evenwel een aantal onduidelijkheden voor. Wat wordt bijvoorbeeld bedoeld met: "verzoekt de regering vóór verdere besluitvorming over het Schelde-estuarium"? Wordt hiermee bedoeld op besluitvorming over de MER, over de MKBA of over de verdieping?

De heer **Bolhuis** (PvdA): Wij hebben vanochtend in het algemeen overleg besproken dat de studie uit een drietal aspecten bestaat, waaronder de verdieping en de toegankelijkheid. Het kabinet zal studies uitvoeren en de plannen zijn prima. Als een en ander evenwel leidt tot besluiten over ingrepen, moet er helderheid zijn over de Europeesrechtelijke kanten van de zaak. Het oude natuurcompensatieprogramma moet in dat geval afgerond en geëvalueerd zijn.

De heer **Buijs** (CDA): In feite kunnen de MER en de MKBA dus worden voortgezet? Ik heb namelijk ook gehoord dat de PvdA-fractie instemt met het standpunt van het kabinet.

De heer **Bolhuis** (PvdA): Zeker, laat daarover geen misverstand bestaan. Mijn fractie steunt het kabinetsvoornemen. Dat voornemen behelst evenwel voornamelijk onderzoek.

De heer **Buijs** (CDA): Goed, dan is mij dit gedeelte van het dictum duidelijk. Het andere gedeelte dat mij niet duidelijk is, luidt: "helderheid te verschaffen over de Europeesrechtelijke aspecten van ingrepen". Bij mijn weten bestaat daarover geen misverstand. De Europese richtlijnen zijn op dit punt duidelijk. Als in de motie wordt bedoeld op helderheid over het proces dat gaande is tussen de Europese Commissie en Nederland met betrekking tot het in gebreke stellen, dan moeten de indieners dat in het dictum vermelden.

De heer **Bolhuis** (PvdA): De Tweede Kamer heeft de Europese Commissie niet in de hand; zo ver reikt haar macht niet. Ik kan dat dus niet in het dictum opnemen.

De heer **Buijs** (CDA): Wat is dan de bedoeling? De richtlijnen zijn toch helder?

De heer **Bolhuis** (PvdA): Ik weet niet of die zo helder zijn. De regering interpreteert die richtlijnen anders dan de Europese Commissie. Er moet op dit punt in ieder geval sprake zijn van helderheid.

De heer **Buijs** (CDA): In het dictum staat verder: "de gevolgen voor de natuur van de vorige verdieping". Wordt daarmee bedoeld op de termijn van zes jaar conform opvattingen van natuurwetenschappers? Moeten wij wachten tot het MOV-project is afgerond?

De heer **Bolhuis** (PvdA): Dat staat niet in het dictum van de motie. De doelstelling was, het natuurcompensatieprogramma af te ronden in 2003. Als ik het goed begrepen heb van natuurwetenschappers, kan vrij snel daarna worden aangegeven wat de effecten van het compensatieprogramma zijn.

De heer **Buijs** (CDA): Beide bewindslieden hebben vanochtend verklaard dat kwaliteit boven snelheid wordt gesteld. Ik ben daarom van mening dat de ingediende motie overbodig is.

De heer **Bolhuis** (PvdA): Ik wijs in dit verband op de opmerking van de staatssecretaris terzake vanochtend. Het lijkt mij niet overbodig om de bewindsvrouwen te verzoeken, dit punt eerst af te ronden voordat er wordt verdergegaan.

□

Staatssecretaris **J.M. de Vries**: Voorzitter. Als ik de toelichting van de heer Bolhuis bij de motie goed begrijp, hecht hij eraan om de uitgebreide bespreking van vanmorgen kort vast te leggen. Het is positief dat wij verder kunnen met het verwoorde regeringsstandpunt: het in samenwerking met Vlaanderen opzetten van de MER en de MKBA, met alle speciale onderdelen daarvan. Naar aanleiding van de conclusies die inmiddels uit de ingebrekestelling getrokken zijn wil de Kamer duidelijkheid hebben over onder andere – zoals de heer Buijs opmerkte – Europeesrechtelijke aspecten. Er bestaat kennelijk een verschil van inzicht over de uitwerking. Verder gaat het in de motie over de gevolgen voor de natuur en het doorgevoerde compensatieprogramma. Deze zaken

J.M. de Vries

zijn bij een volgende ingreep in het estuarium van belang. In alle gevallen moeten voor een dergelijke ingreep alle onderdelen van het compensatieprogramma uitgevoerd zijn. Het kan soms jaren duren voordat dingen gegroeid zijn. Het is dus mogelijk dat in 2003 de laatste hectaren op de schop genomen worden die echter niet volgens ons inzicht tot volledig wasdom zijn gekomen.

In het algemeen overleg gaf ik aan hoe ik het monitorprogramma van de verdieping zelf, hetgeen iets anders is dan de natuur, wil verstaan. Kwaliteit gaat boven snelheid. Wij streven naar een periode van twee jaar. Als de studies echter onvoldragen zijn of als zekere conclusies niet getrokken kunnen worden, zal het om een langere periode gaan. Ik wil, het is uiteindelijk de laatste dag voor het reces, de motie niet als overbodig kwalificeren, maar als een steun in de rug zien voor het door de regering uitgezette beleid.

De **voorzitter**: Ik zie dat staatssecretaris Faber geen behoefte aan beantwoording heeft.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Aan het eind van de vergadering zullen wij over de motie stemmen.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 20 december 2001 over **zwerfafval**.

De heer **Schoenmakers** (PvdA): Voorzitter. Vandaag hebben wij ons langdurig beziggehouden met het convenant verpakkingen, met nabeschouwingen over Verpakkingen I en II, en een uitgebreide voorbeschuiving over Verpakkingen III in relatie tot het zwerfafval dat onderdeel van het convenant uitmaakt. Op basis van de bevindingen met Verpakkingen I en II hebben wij moeten constateren dat de monitoring een essentieel onderdeel is om de resultaten vast te stellen en eenduidig te kunnen evalueren hoe een en ander is verlopen. Convenant III is essentieel omdat dit in 2004 in werking treedt en in de voorliggende periode het bedrijfsleven een kans

krijgt om een sluitende oplossing te bedenken voor het zwerfafval. Over de monitoring mag geen enkel misverstand bestaan. Alle partijen moeten eenduidig zijn bij het hanteren van de monitoringsprincipes, bepalingen, evaluaties, enz. Wij zijn weliswaar door het kabinet goed voorgelicht en ingelicht, maar omdat dit zo essentieel is en pas over een paar jaar geëffectueerd moet worden, hebben wij gemeend terzake een motie te moeten indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat het zwerfafval een maatschappelijk probleem is;

constaterende dat flesjes en blikjes een omvangrijk deel van het zwerfafval uitmaken;

overwegende dat een retourpremie op flesjes en blikjes een effectief middel is om het zwerfafval te beperken;

voorts overwegende dat de daartoe benodigde regelgeving geheel is voorbereid;

voorts overwegende dat het bedrijfsleven bereid is zich te verplichten tot een vergelijkbare reductie van de omvang flesjes en blikjes in het zwerfafval zonder retourpremie;

verzoekt de regering:

- per 1 januari 2004 onvoorwaardelijk en onverwijld een retourpremie op flesjes en blikjes in te voeren, tenzij het bedrijfsleven een afname van ten minste tweederde van alle blikjes en flesjes in het zwerfafval heeft bereikt (ten opzichte van het ijkpunt van september 2001);

- in de tekst van het convenant Verpakkingen III op te nemen dat bij het vaststellen van de bereikte resultaten gebruik wordt gemaakt van een onafhankelijke, eenduidige en transparante monitoring,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Schoenmakers. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 40 (28000-XI).

De heer **Klein Molekamp** (VVD): In het debat heb ik van de minister begrepen dat hij de monitoring onafhankelijk heeft laten toetsen en dat hij tot de conclusie is gekomen dat de huidige monitoring goed werkt. Wat voegt de motie dan toe, gehoord de minister?

De heer **Schoenmakers** (PvdA): U vraagt mij of ik het eens ben met wat de minister heeft gezegd. Ik heb uit diezelfde woorden begrepen dat één monitoring is gebruikt, namelijk die van het convenant Verpakkingen en de begeleidingsgroep Epema-Brugman. Wij hebben alleen geconstateerd dat er nog veel te verbeteren is in de monitoring. Niet alleen de Kamerleden hebben dat geconstateerd, ook het kabinet heeft dat geconstateerd. Juist omdat het zo essentieel is dat hetgeen wij nu doen, succesvol kan worden afgerond – dat is ook uw belang – wens ik geen enkel misverstand meer te laten bestaan hoe dat wordt gemonitord. Nu staan wij hier en gaat het wel goed, naar ik aanneem, maar over een aantal jaren is wellicht sprake van een andere constellatie en kun je opnieuw beginnen. Dat wilden wij voorkomen met deze uitspraak.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Ik kan mij vergissen, maar volgens mij is het eerste verzoek in de motie exact wat de regering gaat doen. Wat is daar zo bijzonder aan dat de heer Schoenmakers de Kamer daarover een uitspraak vraagt?

De heer **Schoenmakers** (PvdA): Omdat het heel markant is dat het kabinet dit uitsprekt en wij dit zien als een gegeven, waarop wij ons in het vervolg baseren. Er is geen discussie meer over 1 januari 2004. Het is niet 2006, 2005 of 2003; het is 1 januari 2004.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter. Wij voeren vandaag niet voor de eerste keer een uitgebreid debat over het zwerfafval, één van de grootste ergernissen van burgers. Het debat werd toegespitst op de befaamde of, beter gezegd, de beruchte flesjes en blikjes. De minister gaf in het overleg treffend aan dat het om ongewenste flesjes